

PROJEKTS

Apstiprināts ar SIF padomes
2016.gada __. ____ lēmumu
(protokols Nr. __. __§)

Valsts budžeta finansētā NVO fonda darbības stratēģija 2017.-2018.gadam

Rīga, 2016

Satura rādītājs

Pamatojums.....	3
1. Fonda darbības struktūra	4
2. Fonda darbības virzieni	6
3. Fonda prioritāšu noteikšana.....	8
4. Fonda finansējuma piesaiste	8

Pamatojums

Nevalstiskās organizācijas (turpmāk - NVO) nodrošina saikni starp sabiedrību un valsti. Latvijas normatīvie akti paredz sabiedrības līdzdalību centrālajā valsts pārvaldē, līdzdarbojoties dažādās darba grupās, padomēs, konsultatīvās struktūrās, kā arī sniedzot atzinumus un priekšlikumus pēc institūcijas amatpersonu iniciatīvas. Latvijas NVO var ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu ES, piedaloties Latvijas nacionālo pozīciju izstrādē attiecīgo ministriju ietvaros.

Lai veicinātu pilsoniskās sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, ļaujot biedrībām un nodibinājumiem virzīt un pilnveidot demokrātijas procesus visos publiskās pārvaldes līmeņos, sniegt pakalpojumus ar mērķi uzlabot sabiedrības dzīves kvalitāti, organizēt pasākumus, kas informētu un izglītotu sabiedrību par valstī notiekošajiem procesiem, tādējādi ļaujot sabiedrībai jau laikus līdzdarboties un iesaistīties tai aktuālajos jautājumos, Ministru kabinets 2015.gada 1.decembra sēdē apstiprināja konceptuālo ziņojumu par valsts finansētu nevalstisko organizāciju fonda (turpmāk – Fonds) izveidi (Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojums Nr.792).

Virzoties uz politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu un uzdevumu sasniegšanu ir nepieciešams nodrošināt regulāru, prognozējamu un ilgtspējīgu atbalstu organizētās pilsoniskās sabiedrības darbībai.

Fonda mērķis ir finansiāli atbalstīt biedrības un nodibinājumus, lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību un sadarbību sabiedriskajos procesos, uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un stiprinātu demokrātiju un pilsoniskās sabiedrības ilgtspējīgu attīstību Latvijā.

Fonda uzdevums - finansiāli atbalstot pilsoniskās sabiedrības aktivitātes, nodrošināt demokrātisku valsts pārvaldību un plašākas sabiedrības iesaisti sabiedrībai svarīgu jautājumu risināšanā, tādējādi nodrošinot kvalitatīvu un sabiedrības interesēm atbilstošu lēmumu pieņemšanu un pakalpojumu sniegšanu.

Fonda finansējuma saņēmēji - Latvijas Republikā reģistrētas biedrības un nodibinājumi, kas darbojas sabiedrības interesēs, veicinot pilsonisko līdzdalību, sabiedrības interešu aizstāvību un demokrātiju.

Fonda atbilstība politikas plānošanas dokumentiem:

1. Nacionālais attīstības plāns. Prioritāte - “Cilvēka drošumspēja”, rīcības virziens “Cilvēku sadarbība, kultūra un pilsoniskā līdzdalība kā piederības Latvijai pamats”, kura ietvaros plānots veicināt Latvijas iedzīvotāju piederības sajūtu un lepnumu par valsti, pilsonisko līdzdalību un iesaisti nevalstisko organizāciju darbā, kā arī mazināt sabiedrības neiecietību pret citu tautību pārstāvjiem, veicinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos.

2. Nacionālās identitātes, pilsoniskas sabiedrības un integrācijas pamatnostādnes 2012.-2018.gadam. Rīcības virziens - “Pilsoniskā sabiedrība un integrācija”, kura ietvaros cita starpā plānots veicināt iedzīvotāju ticību savām spējām ietekmēt lēmumu

pieņemšanas procesus Latvijā iesaistoties nevalstisko organizāciju darbā, iesaisti brīvprātīgā darba aktivitātēs un labdarībā.

NVO pieejamais finansējums/demarkācija

- **ES fondi.** Plānošanas periodā 2014. – 2020. nav iezīmēts atsevišķs finansējums NVO atbalstam, tai skaitā pilsoniskās līdzdalības nodrošināšanai un stiprināšanai. NVO publiskā iepirkuma ietvaros līdzās citiem privāto tiesību subjektiem var pretendēt uz tiesībām nodrošināt pakalpojumus vai piegādes pasūtītājam. (piem. Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 9.1.4.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” pasākuma 9.1.4.4. “Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)”
 - **LEADER 2014-2020.** Pasākums 19.2 Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju. Priekšnosacījums projekta īstenošanai ir vietējās rīcības grupas sagatavota vietējās attīstības stratēģija, kurā ir iezīmētas potenciālās atbalstāmās aktivitātes. Vietējo rīcības grupu stratēģiju īstenošana iespējama visā Latvijas teritorijā, izņemot pilsētās, kurās iedzīvotāju skaits ir lielāks par 15 000.
 - **Kultūrkapitāla fonda finansējums.** Fonda mērķis ir veicināt līdzsvarotu visu kultūras un mākslas nozaru jaunrades attīstību un kultūras mantojuma saglabāšanu valstī saskaņā ar valsts kultūrpolitikas vadlīnijām.
 - **Tiešās mērķdotācijas un deleģējumi.** Ministrija vai cita valsts pārvaldes iestāde, pamatojoties uz MK noteikumiem vai speciālo likumu, izsludina un kontrolē publisko līdzekļu pārdali NVO.
 - **Netieša veidā saņemtais finansējums:**
 - NVO (sabiedriskā labuma organizāciju) ziedotājiem piemērotie nodokļu atvieglojumi;
 - nekustamā īpašuma nodokļa atbrīvojumi NVO, kurām ir piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss par to nekustamo īpašumu, kuru NVO izmanto sabiedriskā labuma darbībā;
 - valsts finansējums(jeb valsts atbalsts), kas tiek piešķirts, lai NVO varētu segt paredzētos PVN maksājumus konkrēta projekta ietvaros.
 - **Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments 2014-2021**

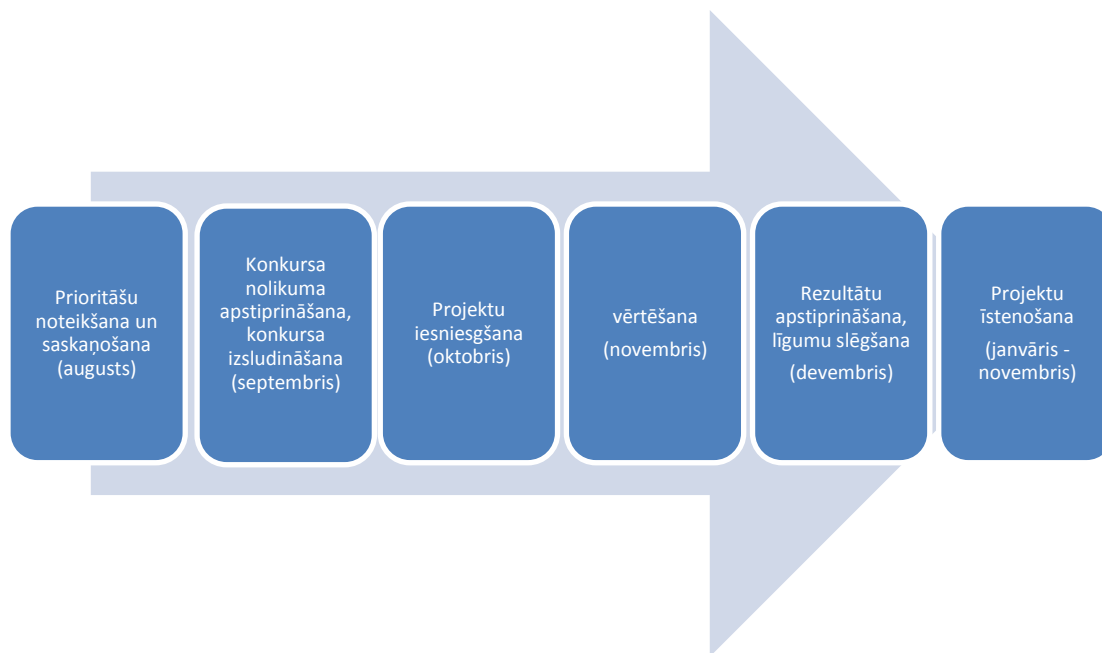
1. Fonda darbības struktūra

Normatīvais ietvars

- Likums par budžetu un finanšu vadību.
- Likums par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2016, 2017. un 2018.gadam likums
- Biedrību un nodibinājumu likums
- Sabiedrības integrācijas fonda likums.
- Ministru kabineta 2012.gada 29.maija noteikumi Nr.374 “Līdzfinansējuma piešķiršanas, vadības, uzraudzības un kontroles kārtība sabiedrības integrācijas veicināšanai un nevalstiskā sektora attīstības programmu un projektu īstenošanai” noteiktajam
- Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojums Nr.792 Par konceptuālo ziņojumu “Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” (turpmāk – konceptuālais ziņojums).

Fonda finansējuma piešķiršana un izlietojuma uzraudzība

Fonda prioritātes nosaka SIF padomes apstiprināta Stratēģiskās plānošanas komiteja (turpmāk – SPK), kuras sastāvā ir SIF sekretariāta pārstāvji, deleģēti Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda padomes (turpmāk – Memoranda padome) dalībnieki un ministriju - SIF padomes dalībnieku pārstāvji. Prioritātes apstiprina SIF Padome.

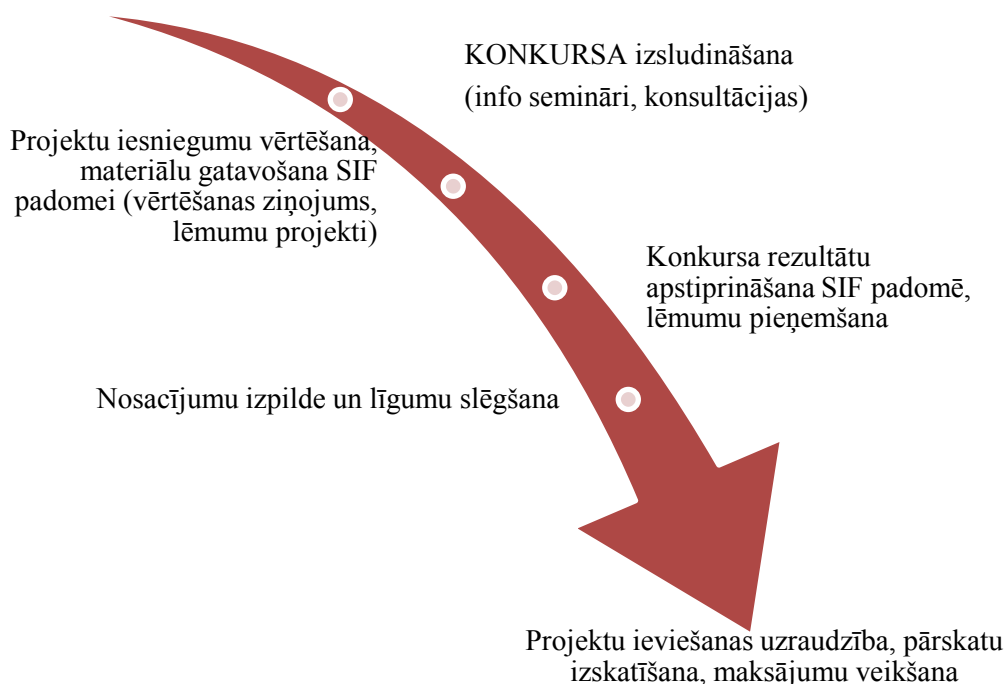
Saskaņā ar konceptuālo ziņojumu Fonda administrētājs ir Sabiedrības integrācijas fonds (turpmāk – SIF), NVO fondu ievieš SIF ietvaros izveidota struktūrvienība (turpmāk – Struktūrvienība).

Lai nodrošinātu kvalitatīvu projektu iesniegumu vērtēšanu, plānots piesaistīt kvalificētus projektu iesniegumu vērtēšanas ekspertus, tai skaitā no nevalstiskajām organizācijām, kas pārzina nevalstisko sektoru un konkrētās darbības jomas, paredzot tiem atbilstošu atalgojumu. Ekspertu vērtējumus izskata un apstiprina vērtēšanas komisija, kuras sastāvā ir SIF, SIF padomē pārstāvēto ministriju, Valsts kancelejas un Pārresoru koordinācijas centra deleģēti pārstāvji.

Līgumus ar projektu ieviesējiem slēdz SIF Struktūrvienība.

Projektu atlase un īstenošanas uzraudzība SIF Struktūrvienībā

Konkursa nolikuma un
Konkursa un vērtēšanas
komisijas nolikumu izstrāde,
vērtēšanas komisijas izveide,
saskaņošana SIF padomē

Programmas rezultātu apkopojums

SIF veic programmas ietvaros īstenoto projektu rezultātu apkopojumu, kurā analizē sasniegtos rezultātus, to atbilstību vispārīgajiem programmas mērķiem, plānotajiem programmas rezultātiem, kā arī programmas finansējuma apguves efektivitāti un iespējamus uzlabojumus.

2. Fonda darbības virzieni

Darbības virziens	Mērķi, atbalstāmās darbības
NVO darbības stiprināšana	<u>Mērķis:</u> Organizētas pilsoniskās sabiedrības stiprināšana un NVO darbības atbalsts, stiprinot NVO institucionālo un cilvēkresursu kapacitāti un nodrošinot finansiālu atbalstu regulārai un ilglaicīgai NVO līdzdalībai valsts pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesā un līdzdarībai valsts pārvaldes rīcībpolitikas plānošanā, ieviešanā un uzraudzībā. <u>Atbalstāmās darbības:</u>

	<p>1.līdzdalības un līdzdarbības demokrātijas veicināšana, atbalstot organizācijas, kuras veic būtisku darbu sabiedrības labā un ievērojami veicina sabiedrības aktivitāti un iesaistīšanos sabiedrībai būtisku problēmu risināšanā, tajā skaitā iedzīvotāju iesaistīšanās un līdzdalības veicināšana;</p> <p>2.izpratnes veidošana par pilsonisko līdzdalību;</p> <p>3.līdzdalība rīcībpolitikas veidošanas un lēmumu pieņemšanas procesos;</p> <p>4.jaunu biedru piesaiste;</p> <p>5.publicitātes veidošana par NVO ieguldījumu sabiedrības un valsts attīstībā.</p> <p>6.NVO darbinieku apmācības projektu un finanšu vadībā, personālvadībā un tml.</p> <p>7.organizācijas darbības nodrošināšana tās mērķu sasniegšanai.</p>
Atbalsts NVO pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm	<p><u>Mērķis:</u> demokrātisko vērtību un cilvēktiesību ievērošanas stiprināšana, pilsoniskās līdzdalības veicināšana, Latvijas iedzīvotāju cilvēkdrošības spēcīgāšana un dzīves kvalitātes uzlabošana, sociālās atbildības veicināšana kopienā, finansiāli atbalstot NVO projektus attiecīgās apakšprogrammas atbalsta jomās.</p> <p><u>Atbalstāmās darbības:</u> Finansējums iedalāms, nosakot kritērijus, atbilstoši kuriem NVO varētu izvērst aktivitātes vietēja, reģionāla, kā arī nacionāla mēroga pasākumos visos Latvijas reģionos. Fonda ietvaros ieteicams noteikt arī dažādus līmeņus NVO projektu aktivitātēm, iedalot tos mikro projektos un makro projektos.</p>
Līdzfinansējums NVO projektiem, kas finansēti ar ārvalstu finanšu instrumentiem	<p><u>Mērķis:</u> Veicināt Latvijas NVO spēju organizēt un līdzdarboties starptautisku projektu īstenošanā, kuru norises vieta ir arī Latvijas teritorija. Tādējādi NVO piesaista ārvalstu finansējumu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai, nepieciešamības gadījumā piesaistot arī ārvalstu ekspertīzi, lai pilnveidotu Latvijā notiekošos procesus sabiedrības līdzdalības demokrātijā, sociālā kapitāla attīstībā un citās jomās.</p>
NVO savstarpējās sadarbības stiprināšana	<p><u>Mērķis:</u> stiprināt un veicināt NVO savstarpējās sadarbības aktivitāti reģionālā, nacionālā, Eiropas Savienības un pasaules līmenī.</p> <p><u>Atbalstāmās darbības:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. biedru naudas maksājumu segšana dalībai NVO sadarbības pasākumos vai projektos tīklos Latvijā, Eiropas Savienībā un citur pasaulē; 2. NVO savstarpējās sadarbības aktivitātes.
NVO interešu aizstāvības stiprināšana	<p><u>Mērķis:</u> Atbalstīt NVO, kas veic interešu aizstāvības darbību sabiedriskā labuma darbības jomās, sekmējot pilsoniskas sabiedrības attīstību Latvijā un veicinot NVO interešu aizstāvības darbības neatkarību no publiskās pārvaldes nozares pārraugošās ministrijas ietekmes.</p> <p><u>Atbalstāmās darbības:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. NVO līdzdalības nodrošināšana valsts pārvaldē, konsultatīvajās padomēs, komisijās; 2. NVO, kas darbojas interešu aizstāvības jomās, – ekspertu piesaiste un ekspertīzes nodrošināšana (pētījumu veikšana, atzinumu izstrāde un pierādījumu apkopošana u.c. aktivitātes, lai virzītu tādu lēmumu pieņemšanu, kas izriet no secinājumiem par sabiedrības interešu aizstāvības jomas esošo situāciju un piemērotāko risinājumu);

	3. NVO sabiedrības interešu aizstāvības jomas projekti (individuālas iniciatīvas) – projekti, kas paredz interešu aizstāvības jomu iniciatīvas vietējā, reģionālā un nacionālā līmenī.
Atbalsts biedrībām un nodibinājumiem neparedzētiem gadījumiem	<p>Programmas ietvaros NVO var iesniegt pieteikumus, kur valsts atbalstu piešķir aktivitātēm, kas neatbilst nevienai no Fonda programmām un kuras iepriekš nav bijis iespējams paredzēt. Aktivitātes var ietvert dažādas rīcības, kas nepieciešamas, lai mazinātu spriedzi sabiedrībā vai sniegtu atbalstu konkrētām mērķa grupām, jomām vai tēmām, kas netiek segtas un atbalstītas no citiem valsts vai privātiem resursiem. Programmas ietvaros būtu iespējams izskatīt iespējas atbalstīt organizācijas, kuru darbības joma ir specifiska un tās darbība ir sabiedrībai būtiska, bet organizācija nav spējusi piesaistīt nepieciešamos resursus darbības nodrošināšanai.</p> <p>Programmai nav noteikts konkrēts pieteikumu termiņš.</p>

3. Fonda prioritāšu noteikšana

Par nākamā gadā atbalstāmajiem programmas darbības virzieniem, kā arī prioritāri atbalstāmajām NVO darbības jomām un projektu aktivitātēm lemj SPK. Nosakot prioritātēs, SPK ņem vērā:

- politikas plānošanas dokumentos izvirzītos rādītājus un Fonda darbības izvirzīto mērķa rādītājus (sk. pielikumu Nr.1);
- iepriekšējā gada Fonda ietvaros sasniegtos kvantitatīvos un iespēju robežās kvalitatīvos rādītājus;
- NVO sektora attīstības tendences;
- sabiedrības aktuālās problēmas un vajadzības;
- demarkāciju un sinerģiju ar citiem NVO pieejamiem finansējuma avotiem, lai izvairītos no dubultā finansējuma riskiem;
- pieejamo finansējumu.

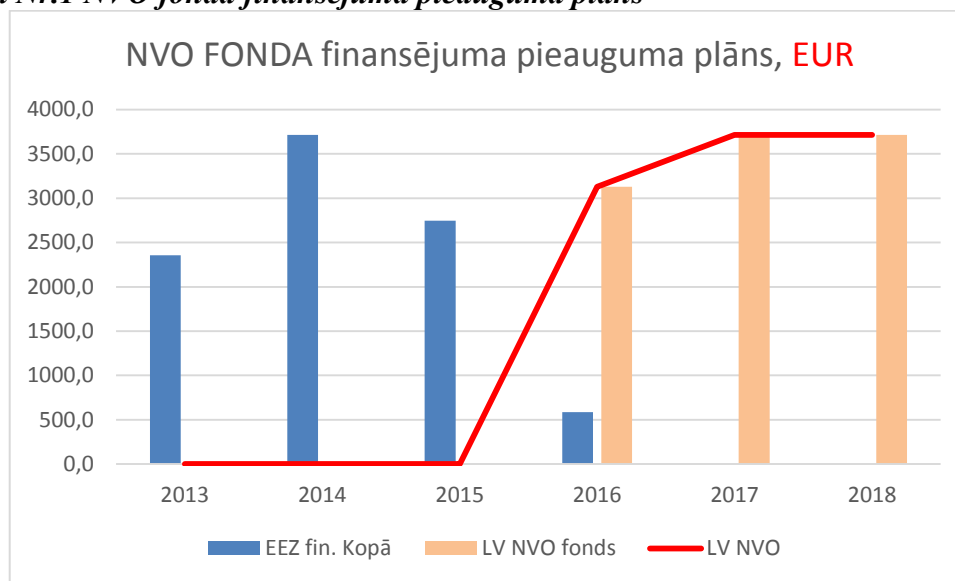
SPK noteiktās Fonda prioritātes saskaņo Memoranda padome un Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padome (turpmāk - NIPSIPP). Prioritātes apstiprina SIF padome.

Pamatojoties uz apstiprinātajām prioritātēm, SIF Struktūrvienība izstrādā atklāta projektu iesniegumu konkursa nolikumu, kuru apstiprina SIF padome.

4. Fonda finansējuma piesaiste

Atbilstoši konceptuālajā ziņojumā plānotajam Fonda ietvaros iespēju robežās ir jānodrošina līdzvērtīgs finansējuma apjoms, kāds tas ir bijis EEZ finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas ietvaros plānošanas periodam 2009. – 2014.gadam (sk. tabulu Nr.1).

Tabula Nr.1 NVO fonda finansējuma pieauguma plāns¹

Valsts budžeta finansējums.

Ar Ministru kabineta 16.12.2015. rīkojumu Nr.792 apstiprinātais konceptuālais ziņojums "Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi" paredz no valsts budžeta NVO fonda īstenošanai ik gadu atvēlēt vismaz 700 000 euro. 2016.gadā NVO fondam no valsts budžeta tika piešķirti 400 000 euro. Finansējumu 2017.-2018.gadam pieprasa SIF saskaņā ar 2012.gada 11.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.867 "Kārtība, kādā nosakāms maksimāli pieļaujama valsts budžeta izdevumu kopējais un maksimāli pieļaujama valsts budžeta izdevumu kopējais apjoms katrai ministrijai un citām centrālajām valsts iestādēm vidējam termiņam", paredzot, ka finansējuma apjoms nevar būt mazāks kā 700 000 euro.

Ārvalstu fondu un programmu finansējums.

Fonda prioritāšu īstenošanai var tik piesaistīts ārvalstu finansējums cik tālu tas nav pretrunā ar finansētāju nosacījumiem un atbalsta virzieniem.

Privātpersonu un uzņēmumu ziedojumi.

Fonda prioritāšu īstenošanai var tikt piesaistīti arī privātpersonu un juridisku personu ziedojumi. Šim nolūkam SIF izveido ziedojumu kontu, kurā tiek dota iespēja valsts kapitālsabiedrībām, uzņēmumiem, privātpersonām u.c. ziedot ar mērķi pilsoniskas sabiedrības attīstībai. SIF nodrošina ziedotā finansējuma izlietošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām un Fonda stratēģijai.

SIF padomes priekšsēdētājs

A.Rāviņš

¹ Ministru kabineta 16.12.2015. rīkojums Nr.792 par konceptuālo ziņojumu "Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi"